listopad 2026 r.

Nowe formularze zasiłkowe – mniej dokumentów i uproszczone procedury od 24 października 2026 r.

Od 24 października 2026 r. obowiązują nowe zasady dokumentowania prawa do zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Zmiany obejmują m.in. połączenie dotychczasowych formularzy, ograniczenie liczby wymaganych zaświadczeń oraz uproszczenie procedur związanych z przyznawaniem świadczeń. Nowe regulacje mają przede wszystkim ograniczyć formalności po stronie ubezpieczonych i płatników składek oraz umożliwić szersze wykorzystanie danych, którymi dysponuje ZUS.

Zmiany wprowadza rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 27 września 2026 r. w sprawie zakresu informacji o okolicznościach mających wpływ na prawo do zasiłków z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa lub ich wysokość oraz dokumentów niezbędnych do przyznania i wypłaty zasiłków (Dz.U. poz. 1316). Zastąpiło ono dotychczasowe rozporządzenie z 8 grudnia 2015 r.

Najważniejsze zmiany obejmują:

1. **Jeden formularz Z-15 zamiast Z-15a i Z-15b.**

Dotychczasowe formularze Z-15a (opieka nad dzieckiem) i Z-15b (opieka nad innym chorym członkiem rodziny) zastąpiono jednym wnioskiem Z-15. Uproszczono również zakres wymaganych informacji – wnioskodawca składa oświadczenie dotyczące braku innego domownika, który mógłby zapewnić opiekę. Nadal obowiązują jednak ustawowe warunki przyznania zasiłku opiekuńczego, w tym przewidziane w przepisach wyjątki.

2. **Jeden formularz ZAM zamiast trzech wniosków**

Formularze ZAM, ZUR i ZAO połączono w jeden wniosek ZAM. Służy on do ubiegania się o zasiłek macierzyński za okres urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego, uzupełniającego urlopu macierzyńskiego oraz urlopu ojcowskiego.

Należy jednak pamiętać, że nowy formularz dotyczy dokumentacji zasiłkowej. Nie zastępuje odrębnych wniosków o udzielenie urlopów składanych pracodawcy.

3. **Akt urodzenia dziecka nie zawsze wymagany**

Jeżeli zasiłek macierzyński wypłaca ZUS, ubezpieczony nie musi już dołączać skróconego odpisu aktu urodzenia dziecka. ZUS sam pozyskuje niezbędne dane. Obowiązek przedłożenia tego dokumentu pozostaje natomiast w przypadku, gdy zasiłek wypłaca pracodawca jako płatnik zasiłków.

4. **Likwidacja formularza Z-3b**

Od 24 października 2026 r. nie stosuje się już zaświadczenia płatnika składek Z-3b. Dotyczyło ono m.in. osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, osób z nimi współpracujących, określonych grup duchownych oraz marynarzy.

ZUS ustala obecnie prawo do świadczenia na podstawie wniosku, pozostałych wymaganych dokumentów oraz danych, którymi dysponuje. Likwidacja formularza nie oznacza jednak zniesienia wszystkich obowiązków dokumentacyjnych.

Pozostałe zmiany

Nowe przepisy doprecyzowują również dokumentowanie prawa do zasiłku macierzyńskiego w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej. Dopuszczają wykorzystanie orzeczenia sądu, które wydano w trybie zabezpieczenia, przy zachowaniu pozostałych ustawowych warunków.

Uregulowano także dokumenty wymagane przy ustalaniu prawa do zasiłku chorobowego żołnierzy zwolnionych z czynnej służby wojskowej. Chodzi o oświadczenie Z-10 oraz dokument potwierdzający zwolnienie ze służby.

Okres przejściowy – dotychczasowe formularze w eZUS

ZUS udostępnił nowe wzory formularzy na swojej stronie internetowej 24 października 2026 r. Ich wdrożenie w systemie eZUS zaplanowano na połowę listopada. Do tego czasu ZUS akceptuje zarówno dotychczasowe formularze dostępne w eZUS, jak i nowe wzory opublikowane na stronie zus.pl.

Powyższe ułatwienie dotyczy formularzy elektronicznych. Co do dokumentacji papierowej zalecane jest korzystanie od razu z nowych wzorów. Należy przy tym pamiętać, że przepisy obowiązują od 24 października 2026 r. niezależnie od terminu aktualizacji systemu eZUS.

Podsumowanie

Nowe regulacje oznaczają przede wszystkim konieczność dostosowania obsługi spraw zasiłkowych do zmienionych wzorów dokumentów. Pracodawcy powinni zweryfikować stosowane formularze, zaktualizować wewnętrzne instrukcje dla działów kadr i płac oraz uwzględnić różnice w dokumentowaniu świadczeń wypłacanych przez ZUS i przez pracodawcę.

Zapraszamy do kontaktu

Justyna Gunia

radca prawny, counsel
Justyna.Gunia@gww.pl

Dominika Cząstka

radca prawny, associate
Dominika.Czastka@gww.pl

GWW Grynhoff i Partnerzy
Radcowie Prawni
i Doradcy Podatkowi sp. p.
ul. Książęca 4,
00-498 Warszawa
tel. +22 212 00 00

warszawa@gww.pl

www.gww.pl

Aleksandra Witek

aplikantka radcowska, junior associate
Aleksandra.Witek@gww.pl